

Overweging 18e zondag door het jaar

Thema: Werken voor God

Lezingen: Prediker 1,2; 2,21-23 en Lucas 12,13-21

Zondag 31 juli 2022

René Hornikx

Goede mensen,

“In je laatste kleet, zitten geen zakken”, hoor je wel eens zeggen. Hiermee wil men aangeven dat een mens, wanneer hij sterft, niets meeneemt.

In dit verband zei mijn moeder: “Ik geeft jullie liever iets met een warme hand, dan met een koude hand”. En ze had gelijk.

Verzamelen van rijkdommen en wijsheden voor jezelf is heilloos. Prediker zegt het veel mooier, het is, “ijl en ijdel” of in een nieuwere vertaling “lucht en ledig”, ijler dan ijl. Met andere woorden, rijkdommen verzamelen voor jezelf, is volkomen zinloos. Je wordt er geen beter mens door en je wordt er zelfs niet gelukkig van.

Maar waarom dan toch al dat getob en gezwoeg, horen we Prediker vragen. Dat is nodig om te eten en te drinken. Hiermee wil Prediker ons duidelijk maken dat eten en drinken een sociaal gebeuren is. Samen delen en genieten van wat we samen hebben gekregen. Want alles wat we hebben is gave van God aan ons om te delen met elkaar. Daarvan worden we gelukkig. Daar worden we mens van zoals God ons heeft bedoeld. En samen eten en drinken heeft ook tot doel om de tora (of wegwijzers) van God voor ons, te leren. Om de wet, de leefregels van Mozes te onderhouden. Om ons te houden aan de woorden, de richtingwijzers die God ons heeft gegeven. Wie zich hiermee inlaat en eruit leeft wordt gelukkig.

Lucas gaat in het zijn evangelie vandaag op het thema van verzamelen van rijkdommen voor jezelf verder. Een man vraagt Jezus om aan zijn broer te vragen dat hij de erfenis moet delen. Hij is blijkbaar helemaal niet begaan met de dood van zijn ouders. Hij is alleen begaan met de erfenis.

Jezus trap niet in de val van de man en doet niet wat hij vraagt. Jezus vertelt wel een gelijkenis. Een rijk man had zo’n goede oogst dat hij niet wist waar hij de oogst zou opslaan. De man was rijk. Hij had, zo kunnen we zeggen, al genoeg. Hij had niet meer nodig. Hij had te veel.

Maar hij doet er toch alles aan om zijn rijkdom aan koren op te bergen. In het verhaal wordt hij dwaas genoemd, dat wil zoveel zeggen als: van God los en tegelijk van mensen los. Wie alleen leeft, raakt geïsoleerd. En het is niet goed, zegt God in het scheppingsverhaal (Genesis 2,18) dat de mens alleen is. Het isolement kan doorbroken worden door te leven, je leven af te stemmen op God en je medemensen.

Geluk kunnen we vinden door vriendschap te sluiten, goed te zijn voor anderen en zorgzaam met elkaar om te gaan.

Uit de Joodse traditie is ons een mooi verhaal¹ overgeleverd dat een fraai antwoord is op de vraag: Waar is geluk te vinden? Wat maakt ons leven rijk? *Waar liefde woont*, is de titel van het verhaal. En mogelijk ook het antwoord op de gestelde vragen.

'Er was eens een vader met twee zonen. Toen de vader oud geworden was en stierf, kregen beide zonen een even groot korenveld als erfenis. De éne zoon was rijk. Hij was niet getrouwd. De andere zoon was arm. Hij was getrouwd en hij had veel kinderen.

Eens, in de tijd van de graanoogst, kon de rijke man 's nachts niet slapen. Hij lag te piekeren op zijn bed. Hij zei tegen zichzelf: "Ik ben rijk. Ik heb zoveel bezittingen. Waarvoor heb ik eigenlijk al dat koren nodig? Mijn broer is arm. Hij heeft een groot gezin. Hij heeft meer nodig dan ik. Ik ben maar alleen. Ik heb een plan."

De rijke man stond midden in de nacht op en ging naar zijn korenveld. Hij droeg tien schoven één voor één naar het veld van zijn broer. Daarna ging hij weer naar huis, kroop in bed en viel voldaan in slaap.

In diezelfde nacht kon ook de arme man niet slapen. Hij lag ook te piekeren op zijn bed. Hij zei tegen zichzelf: "Mijn broer is niet getrouwd. Hij heeft geen kinderen. Hij moet alles alleen doen. Voor de oogst moet hij knechten huren. Dat kost geld. Weet je wat? Ik zal hem helpen om zijn opbrengst te verhogen." De arme broer stond ook midden in de nacht op en ging naar zijn korenveld. Hij droeg tien schoven één voor één naar het veld van zijn broer. Daarna ging hij weer naar huis, kroop in bed en viel voldaan in slaap.

Toen de broers 's morgens opstonden en naar hun korenveld gingen kijken waren ze verbaasd. Er stonden nog evenveel korenschoven op hun land als de dag ervoor! Maar hun verbazing zou nog groter worden.

Want ook de volgende nacht deden ze hetzelfde. En ook de nachten daarna. Ieder bracht elke nacht tien van zijn eigen schoven naar het veld van zijn broer. Toen zij elke morgen ontdekten dat ze toch evenveel korenschoven hadden, dachten zij niet anders dan dat God hun had beloofd voor hun daden.

---

¹ Hornikx, R., *Een huis vol verhalen*, Kok, Kampen, 2003, blz. 76-78

Maar op een nacht kwamen de broers elkaar tegen. Elk met een korenschoof in de armen.

Verbaasd keken ze elkaar aan. "Wat doe jij hier?" vroegen ze tegelijk aan elkaar. Toen begrepen zij wat er was gebeurd. Ze hadden elkaar een deel van hun oogst gegeven op een manier dat de ander het niet merkte.

En ontroerd vielen ze in elkaars armen. De joden zeggen dat koning Salomo op die plek, waar twee broers zoveel van elkaar hielden, de tempel, de woning van God, heeft gebouwd.

Want God woont daar, waar mensen elkaar liefhebben.